

(Б) Торусни аутоморфизам

- (1) Нека је A несингуларна 2×2 целобројна матрица и $A : \mathbb{T}^2 \rightarrow \mathbb{T}^2$ придружени торусни ендоморфизам.
 - (а) Доказати да је свака тачка са рационалним координатама коначно периодична.
 - (б) Ако је A хиперболички, доказати да свака коначно периодична тачка има рационалне координате.
- (2) Доказати да су сопствене вредности дводимензионог хиперболичког торусног аутоморфизма ирационални бројеви.
- (3) Нека је $A : \mathbb{T}^2 \rightarrow \mathbb{T}^2$ торусни аутоморфизам дефинисан матрицом $A \in M_2(\mathbb{Z})$. Доказати да је скуп периодичних тачака густ у \mathbb{T}^2 . Чему је једнак скуп периодичних тачака ако је A хиперболички аутоморфизам?
- (4) Нека је $\alpha \notin \mathbb{Q}$ и ϕ_t кретање торуса дефинисано кретањем у равни

$$\frac{d\phi_t}{dt} = (1, \alpha), \quad \phi_0 = \text{Id},$$

тј.

$$\phi_t : (x, y) \mapsto (x + t \bmod 1, y + \alpha t \bmod 1).$$

За $F : \mathbb{T}^2 \rightarrow \mathbb{C}$ дефинишимо просторно усредњење као

$$\hat{F} := \iint_{\mathbb{T}^2} F(\varphi_1, \varphi_2) d\varphi_1 d\varphi_2$$

и временско усредњење у тачки φ_0 као

$$F^*(\varphi_0) := \lim_{T \rightarrow \infty} \frac{1}{T} \int_0^T F(\phi_t(\varphi_0)) dt.$$

- (а) Доказати да $\hat{F} = F^*(\varphi_0)$ за сваку непрекидну функцију $F : \mathbb{T}^2 \rightarrow \mathbb{R}$ (својство ергодичности кретања ϕ_t).
- (б) Нека је $D \subset \mathbb{T}^2$ отворена кугла. Доказати да је

$$\lim_{T \rightarrow \infty} \frac{m\{t \in [0, T] \mid \phi_t(\varphi_0) \in D\}}{T} = m(D).$$

- (в) Доказати да је за свако φ_0 орбита \mathcal{O}_{φ_0} густа.
 - (г) Какво је кретање ϕ_t за $\alpha \in \mathbb{Q}$?
 - (д) Доказати да су стабилне и нестабилне многострукости хиперболичког торусног аутоморфизма густе у \mathbb{T}^2 .
- (5) Доказати да је број фиксних тачака хиперболичког торусног аутоморфизма једнак $|\det(A - E)|$ а број периодичних тачака периода n једнак $|\det(A^n - E)|$.